

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/60/2018
Identifikačné číslo spisu: 6712214577
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6712214577.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ P. N., bytom D. a 2/ X. N., bytom H., oboch zastúpených JUDr. Jánom Krnáčom, advokátom, so sídlom Nám. SNP 70/36, 960 01 Zvolen, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 6 C 161/2012, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. marca 2017 sp. zn. 15 Co 704/2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. marca 2017 sp. zn. 15 Co 704/2015 z r u š u j e a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 8. júna 2015 č. k. 6 C 161/2012-364 zamietol žalobu žalobcov 1/ a 2/ o náhradu škody v sume 44.859,36 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne od 21. januára 2010 do zaplatenia. O trovách konania rozhodol tak, že o nich rozhodne do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Mal za preukázané, že ku škode na majetku žalobcov 1/ a 2/ došlo úmyselne spôsobeným požiarom treťou osobou. Príslušný pracovník na centrálnom príjme OR HaZZ zanedbal svoje služobné povinnosti a nevyhodnotil vzniknutú situáciu náležite v zmysle služobných predpisov a nevyslal zásahovú požiarňu jednotku na miesto požiaru ihneď po oznámení požiaru oznamovateľom. Žalobcovia preukázali, že im vznikla škoda na nehnuteľnom, ako aj na hnutelnom majetku. Podľa súdu prvej inštancie je pravdou, že v zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. nie je možné sa zodpovednosti podľa ods. 1 zbaviť, na druhej strane je potrebné zdôrazniť, že medzi nesprávnym úradným postupom pracovníka OR HaZZ a vzniknutou škodou nebola preukázaná príčinná súvislosť, pričom pri zodpovednosti za škodu musia byť „ex lege“ splnené všetky tri podmienky. V prejednávanej veci nebolo podľa súdu prvej inštancie podstatné zistiť čas požiaru, ktorý sa podľa znalcov lišil v rozmedzí 1,5 hodiny, ale bolo potrebné sa zaoberať zisťovaním, či v prípade, ak by hneď po polnoci po nahlásení požiaru a predpokladanom technickom prízjazde zásahovej požiarnej jednotky o 00:27 hod., bolo možné zachrániť majetok žalobcov alebo nie. Konštatoval, že svedok S. X. jednoznačne potvrdil predchádzajúci prednes a zistenia znalcov, že v čase zaregistrovania žiare na horizonte a iskrenia bol požiar vo fázach, kedy by aj v prípade okamžitého zásahu požiarnej

jednotky už nebolo možné zachrániť ani horiaci dom, ani veci nachádzajúce sa v ňom. Za týchto okolností nemal súd prvej inštancie preukázanú príčinnú súvislosť medzi protiprávnym konaním (zanedbaním služobných povinností) a vzniknutou škodou, a preto žalobu zamietol.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ rozsudkom z 29. marca 2017 sp. zn. 15 Co 704/2015 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne a stotožnil sa aj s jeho odôvodnením. Rozhodnutie podľa neho nie je v rozpore s § 157 ods. 2 O.s.p., nakoľko je zrejmé, ako súd prvej inštancie hodnotil dôkazy, nepochybil ani pri aplikácii príslušnej právnej normy. Z rozhodnutia je nepochybné, že k nesprávnemu úradnému postupu došlo, čo aj súd prvej inštancie uviedol, ale nakoľko nebola splnená tretia podmienka, príčinná súvislosť, žalobu zamietol. K námietkam žalobcov uviedol, že dôkazné bremeno a povinnosť tvrdenia majú žalobcovia. Poukázal na to, že vykonaným dokazovaním nemal súd prvej inštancie jednoznačne preukázané všetky tvrdenia žalobcov. Odvolací súd dodal, že žalobcovia neposkytli žiaden dôkaz, ktorým by dostatočne spochybnili závery ohľadom ohniska požiaru, času vzniku požiaru, dĺžku dojazdu výjazdovej skupiny a pod. Súd prvej inštancie podľa neho prihliadol na všetko, čo počas konania vyšlo najavo. Uviedol, že závery zisťovania ohľadom vzniku požiaru vychádzali len zo svedeckých výpovedí, nie priamych pozorovateľov, požiar bol sledovaný z väčšej diaľky, a to svedkom, ktorý v tom čase mal 80 rokov a ďalším svedkom, ktorý sa v tom čase vracal z baru pod vplyvom alkoholu, pričom je zjavné, že jeho pozorovacie schopnosti boli obmedzené, pričom práve on volal späť operačnému dôstojníkovi, že už nemusia chodiť, že tam nič nevidí. Odvolací súd neakceptoval ani odvoláciu námietku, že pokiaľ by nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, k vecnej škode nemuselo dôjsť, pretože v čase nahlásenia požiaru bol v pokročilom štádiu, teda škoda už vznikala. Zo žiadneho dôkazu podľa neho nevyplývalo, že väčšina rodinného domu by bola nepochybné zachránená. Uviedol, že nie je pravda, že na základe vykonaných dôkazov, resp. znaleckých posudkov, bolo preukázané, že existuje príčinná súvislosť medzi zhoršením domu a nevyslaním hasičskej jednotky. Poukázal na to, že ani súd prvej inštancie nepochybnil, že operačný dôstojník pochybil. Súd prvej inštancie zdôvodnil, prečo sa priklonil k záveru znalca S. Odvolací súd dodal, že súd ani účastníci konania nemajú dostatok odborných znalostí, aby po odbornej stránke mohli dôkazy hodnotiť. Námietka o neaplikácii § 118 ods. 2 O.s.p. nie je podľa neho akceptovateľná. Je síce pravda, že zo zápisnice o pojednávaní jednoznačne nevyplýva, že by súd prvej inštancie podľa tohto ustanovenia postupoval, avšak v tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie NS SR 4 Cdo 167/2012, podľa ktorého striktné nedodržanie postupu podľa § 118 ods. 2 O.s.p. zo strany súdu (spočívajúce v neuvedení, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné a ktoré zostali sporné) možno hodnotiť len ako tzv. inú vadu konania, ktorou možno dovolanie v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. odôvodniť. Existencia tejto vady sama osebe nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Dodal, že tento záver mohol aplikovať aj v danej veci, pretože žalobcovia nekonkretizovali, akým spôsobom im bolo odňaté právo konať pred súdom v prípade porušenia daného ustanovenia.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ a 2/ dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzujú z § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP, nakoľko odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcom 1/ a 2/, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Namietajú, že k vade podľa § 420 písm. f/ CSP došlo tým, že v súlade s ustanovením § 214 ods. 3 O.s.p. požiadali, aby im súd prostredníctvom právneho zástupcu oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami, čo však odvolací súd opomenul a neurobil. Rozsudok odvolacieho súdu považujú za arbitrárny, svojvoľný a nepreskúmateľný. Argumentujú, že odvolací súd nezdôvodnil odvoláciu námietku ohľadom porušenia § 118 ods. 2 O.s.p. súdom prvej inštancie. Porušenie práva na spravodlivý proces vidia žalobcovia aj v tom, že odvolací súd dovolaním napádaný rozsudok založil na svojvoľnom a arbitrárnom prístupe pri posudzovaní a vyhodnocovaní procesnej a dôkaznej povahy a sily jednotlivých dôkazov. Namietajú, že

odvolanie podali podľa predpisov Občianskeho súdneho poriadku a odvolací súd rozhodoval výlučne podľa predpisov Civilného sporového poriadku. Nesprávnosť vidia aj v realizácii a vyhodnocovaní dôkazov odvolacím súdom. Vo vzťahu k ustanoveniu § 421 ods. 1 písm. a/ CSP namietajú nesprávne právne posúdenie veci osobitne vo vzťahu k otázkam objektívnej zodpovednosti žalovanej za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom štátu pri hlásení inkriminovaného požiaru vrátane otázok týkajúcich sa obsahu a rozsahu tejto zodpovednosti a vymedzeniu vzťahu medzi touto zodpovednosťou a následkom (škodou žalobcov), ako aj vo vzťahu k otázke náhrady trov konania. Vo vzťahu k namietanému uviedli rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 24/2004. Žalobcovia poukázali aj na nesprávny právny postup pracovníka OR HaZZ Zvolen - operačného dôstojníka pri vyhodnotení oznámenia o vzniku požiaru, ktoré malo za následok nevyslanie zásahovej jednotky a nevykonanie zásahu, čo v konečnom dôsledku podľa nich znamenalo rozšírenie a narastanie požiaru a vznik vecnej škody na hnutelnom a nehnuteľnom majetku žalobcov. Podľa žalobcov existovala príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Nesprávne právne posúdenie vidia aj pri posudzovaní náhrady trov odvolacieho konania.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobcov 1/ a 2/ navrhuje odmietnuť dovolanie ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a zároveň aj dôvodné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Žalobcovia 1/ a 2/ prípustnosť podaného dovolania vyvodzujú z § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra pojednania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

16. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt pojednania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

17. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné pojednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

18. K žalobcom 1/ a 2/ tvrdenejmu porušeniu práva na spravodlivý proces pred súdom malo dôjsť v dôsledku toho, že - ako uvažujú - napadnuté rozhodnutie je nedostatocne odôvodnené a

nepresvedcive', arbitrárne, v dôsledku čoho je nepreskúmateľne'.

19. V súvislosti s námietkou žalobcov 1/ a 2/ o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu je potrebné poukázať na to, že na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

20. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

21. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí vysporiadal so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie a s jeho skutkovými i právnymi závermi. Z uvedeného je teda celkom zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa. Takisto samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi (I. ÚS 50/04), ani právo, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

22. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

23. Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

24. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

25. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť uskutočňovať procesné oprávnenia niektorou zo strán civilného sporového konania.

26. Najvyšší súd dodáva, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka (a v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zakladajúcim prípustnosť dovolania) nebolo podľa predchádzajúcej právnej úpravy nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

27. Dovolatelia videli porušenie práva na spravodlivý proces aj v tom, že odvolací súd neodôvodnil ich námietku o porušení práva podľa § 118 ods. 1 O.s.p. súdom prvej inštancie. Najvyšší súd poukazuje na to, že odvolací súd sa s touto odvolacou námietkou zaoberal (bod 49. napadnutého rozsudku) a dodáva, že aj prípadné porušenie ustanovenia § 118 ods. 1 O.s.p. nespôsobuje existenciu vady v zmysle § 420 písm. f/ CSP (predtým § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Ak totiž predseda senátu (samosudca) toto zákonné ustanovenie nedodrží, nemá to žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia strany (účastníka konania) z jeho procesných práv, ktoré mu Civilný sporový poriadok (Občiansky súdny poriadok) priznával (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 134/2010, 4 Cdo 167/2012, 3 Cdo 294/2014 a 2 Cdo 216/2016).

28. Námietka žalobcov 1/ a 2/ o porušení ich práva na spravodlivý proces nesprávnou aplikáciou predpisov Civilného sporového poriadku, keď odvolanie podali podľa Občianskeho súdneho poriadku, najvyšší súd poukazuje na prechodné ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 CSP, ktoré sa aplikujú v prípade, ak súd rozhoduje už počas účinného Civilného sporového poriadku aj za situácie, ak odvolanie bolo podané za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, ako v danom prípade.

29. Žalobcovia 1/ a 2/ ďalej prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP vyvodzujú z toho, že upovedomenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu im nebolo doručené elektronicky.

30. Podľa § 219 ods. 3 CSP platí, že vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi súd miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

31. V danom prípade žalobcovia 1/ a 2/ v podanom odvolaní požiadali v zmysle ustanovenia § 214 ods. 3 O.s.p., aby ich právny zástupca bol upovedomený elektronickými prostriedkami o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, ak odvolací súd bude rozhodovať rozsudkom bez nariadenia pojednávania. V spise sa ale nenachádza záznam, ktorý by nasvedčoval tomu, že odvolací súd túto žiadosť vzal na zreteľ a v dôsledku toho postupoval podľa § 219 ods. 3 CSP (predtým § 214 ods. 3 O.s.p.). Odvolací súd síce oznámil verejné vyhlásenie rozsudku na úradnej tabuli a na webovej stránke

súdu, avšak o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku (ako tomu nasvedčuje obsah spisu) neupovedomil zástupcov žalobcov 1/ a 2/ elektronickými prostriedkami.

32. Najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (vid' napríklad sp. zn. 3 Cdo 179/2010, 3 Cdo 236/2010, 7 Cdo 38/2012) poukázal na ústavnoprávny a procesnoprávny rozmer verejného vyhlásenia rozsudku a uviedol, že ak odvolací súd nerešpektuje predpoklady a zásady, za ktorých sa v súlade s právnym poriadkom verejne vyhlasuje rozsudok, odníma účastníkovi konania (strane) možnosť pred súdom konať v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. V niektorých ďalších rozhodnutiach išiel s argumentáciou ďalej a konkretizoval, že k vade tejto povahy dochádza tiež vtedy, keď odvolací súd v rozpore s ustanovením § 214 ods. 3 O.s.p. o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku neupovedomí elektronickými prostriedkami účastníka, ktorý podľa § 45 ods. 4 O.s.p. požiadal o také doručovanie písomností (vid' napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 227/2013 a 7 Cdo 192/2013).

33. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa do 30. júna 2016 ustálila na tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti uvedenej v § 237 ods. 1 O.s.p., dovolaním napadnuté rozhodnutie treba zrušiť; najvyšší súd v týchto prípadoch zrušoval napadnuté rozhodnutia bez toho, aby sa zaoberal správnosťou v nich zaujatých právnych záverov (vid' napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 44/2015, 2 Cdo 111/2014, 3 Cdo 4/2012, 4 Cdo 263/2013, 5 Cdo 241/2013, 6 Cdo 591/2015, 7 Cdo 212/2014, 8 Cdo 137/2015).

34. Vyššie uvedené právne závery, súladné so závermi obsiahnutými medziiným v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 714/2015 (neskôr publikovanom ako judikát R 9/2016), zastáva dovolací súd aj v preskúmvanej veci a konštatuje, že postupom odvolacieho súdu, ktorý nedodrжал procesný postup v zmysle § 219 ods. 3 CSP, došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcom 1/ a 2/, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a žalobcovia 1/ a 2/ opodstatnene namietať dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

35. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP). So zreteľom na dôvodne namietanú vadu zmätočnosti napadnutého rozhodnutia dovolací súd v súlade s jeho rozhodovacou praxou nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie žalobcov 1/ a 2/ týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia veci.

36. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

37. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.